

Norrköpings kommun
Stadsbyggnadskontoret, fysisk planering

601 81 Norrköping
fysiskplanering@norrkoping.se

Norrköping 16 nov 2015

Yttrande över samrådshandling för Bråvalla – Fördjupning av översiktsplan

Diarienumr KS-208/2011

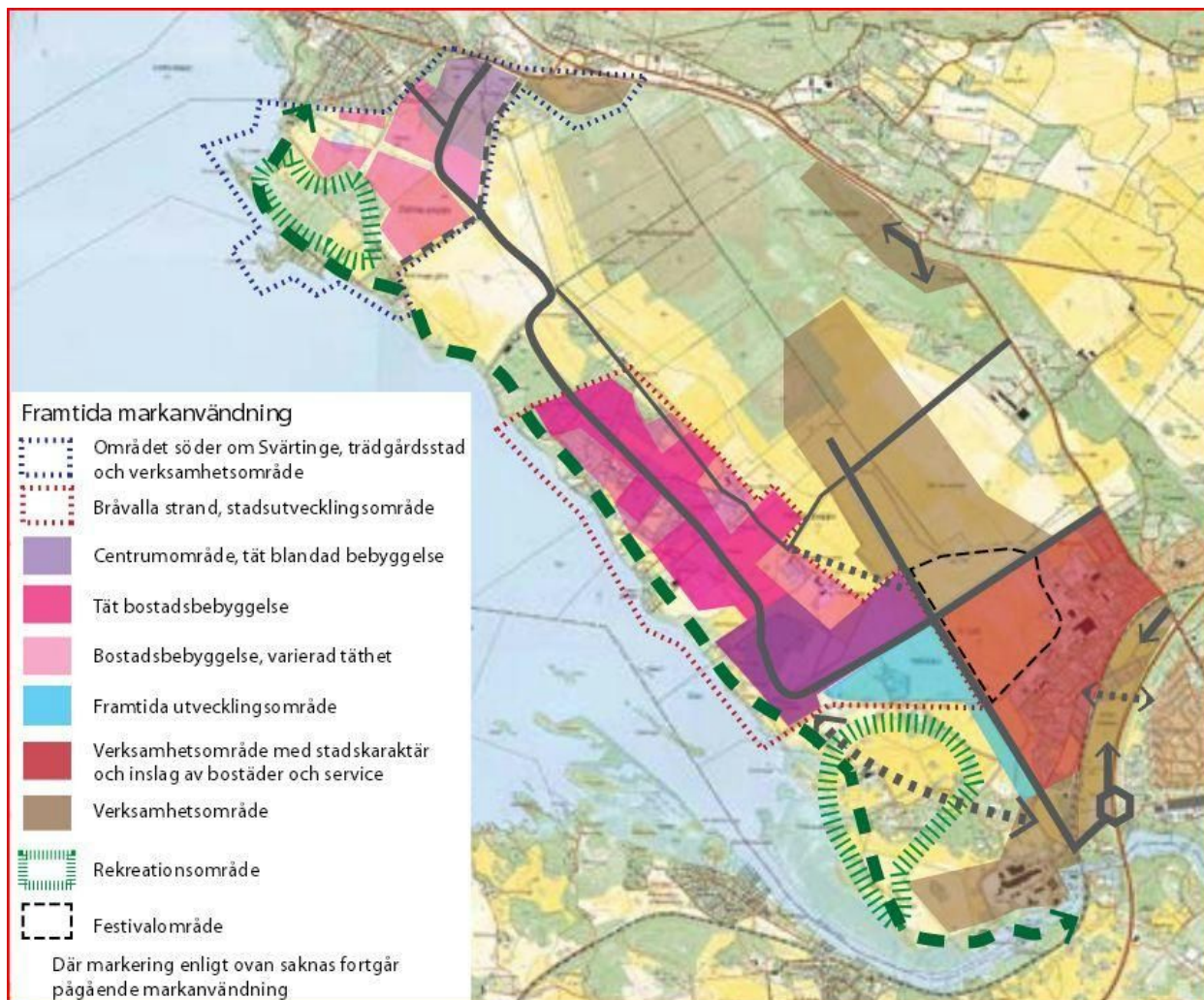
Bakgrund

Satsningen på Bråvalla Strand hör till ett av de områden som i den gemensamma översiktsplanen för Linköping och Norrköping utpekats som "Särskilda satsningar på attraktiva lägen i städernas närhet".

Utsnitt från Gemensam ÖP Linköping-Norrköping. De större gula ringarna är "Prioriterade utvecklingsorter med allsidig service och god kollektivtrafiksörjning". De små gula ringarna är "särskilda satsningar".

Inom planområdet beräknas bostäder för sammanlagt 12 000 människor byggas.

Planförslaget

Gällande översiktsplan för staden från 2002 markerar ett utflyktsområde från Ringstaholm till skogen sydväst om Knivberga.

FÖP Bråvalla markerar ett mindre rekreatiomsområde än vad ÖP 02 utpekar. Enligt planförslaget ska ett centrumområde med tät bebyggelse uppföras på den norra delen av utflyktsområdet. Utvidgning av Fiskeby fabriksområde inkräktar också på utflyktsområdet.

Utsnitt från karta Övergripande grönstruktur i Översiktsplan 2002. Grönstreckat område är utflyktsområde.

Bild från Leonardsberg mot nordväst. Stranden är låglänt. Glans vattenspegel syns knappt bakom vassen.

Stora delar av planområdet är idag översvämningshotat och berörs av dikningsföretag. Se följande kartbilder från samrådshandlingen för översiktsplanen.

Översvämningshotad mark

Mark som har dikningsföretag idag. Det betyder att vatten dräneras och pumpas bort från grönfärgade områden.

Synpunkter

Utbyggnad planeras på många ställen i Norrköping. Bland annat FÖP Åby indikerar 30 000 nya invånare och FÖP Bråvalla 12 000. Naturskyddsföreningen ifrågasätter om den planerade expansionen av Norrköping är realistisk. Och om det finns underlag som pekar på att expansionen blir så stor anser vi att en diskussion ska starta om hur stor Norrköping ska bli. Vad är en lämplig storlek för staden? Naturskyddsföreningen anser att staden inte ska ha en större radie än ca 7 km, vilket är ett rimligt cykelavstånd. Bråvalla Strand ligger till största delen längre bort än 7 km från

Norrköpings Centralstation. Vi anser bland annat därför att Bråvalla Strand ska bevaras som ett natur-, rekreations- och odlingsområde.

”Särskild satsning på attraktiva lägen” innebär att kollektivtrafik, service och närhet till arbetsplatser inte är prioriterat. Natur-, odlings- och rekreationsområden i stadens närhet blir lidande. Enda anledningen till att man vill bygga på Bråvalla strand är att få sjöutsikt. Det är inte ”hållbart byggande”. Dessutom blir det inte mycket sjöutsikt eftersom stranden är låglänt och vassbevuxen. En grundförutsättning för hållbar stad är samverkan med landsbygden intill. Stadsranden behöver planeras medvetet. Där staden möter ett landskap med höga värden för naturvård, kulturminnesvård, rekreation och odling ska inte bebyggelsen expandera ut.

MKBn redovisar inte alternativa lägen för nybebyggelse i Norrköping, vilket en MKB ska göra.

Planen anger att verksamhetsområde ska byggas på översvämningshotad mark. Naturskyddsföreningen anser att det är olämpligt att bygga på sådan mark. Stora områden berörs av dikningsföretag också. Det innebär att energi används till att pumpa ut vatten och att näringsrikt vatten förs ut i Glan. Naturskyddsföreningen anser att vi ska undvika att dika ur och pumpa ut vatten.

Nödvändiga naturinventeringar är inte gjorda innan förslaget till nybebyggelse har utarbetats. Stora koncentrationer av fåglar som både häckar och rastar finns i en stor del av planområdet. Bland fågelarterna finns en lång rad rödlistade och sårbara arter. Fåglarna är främst lokaliserade kring Leonardsberg, Knivberga och Ringstad mosse. I miljökonsekvensbeskrivningen förordas att inventeringar av fågellivet bör göras. Naturskyddsföreningen ser det som ett stort misstag av planförfattarna att inte först ha gjort fågelinventeringar innan planförslaget utarbetades. Det finns en fågel- och kärlväxtinventering från 1993 samt en fågelinventering från 2013 som borde ingå i referenslistan.

Naturskyddsföreningen anser att en så omfattande exploatering av Bråvallaområdet som föreslås enligt FÖP Bråvalla innebär att eventuellt kvarvarande lantbruk får svårt att tillhandahålla betesdjur som håller strandängar, beteshagar, kultur- och rekreationsområden i ett hävdat skick och som gynnar biologisk mångfald. För att kunna tillhandahålla betesdjur behöver de närbelägna gårdarna sina åkrar för foderproduktion och spannmålsodling för att få ekonomi att också kunna ha betande djur. På gårdarna finns också lämpliga ekonomibyggnader att inhysa djuren i.

Planen anger att en skyddsvall med strandpromenad kan byggas utefter stranden. Fler badplatser och småbåtshamnar planeras. Naturskyddsföreningen anser att detta kan skada fågel- och fisklivet eftersom nuvarande översvämningsområden samt orörda vikar med strandområden är viktiga biotoper för många djurarter, samt viktiga lekplatser under våren för bland annat gös och gädda. Fler båtar i närheten av Leonardsbergs strand är inte bra. Båttrafik i närheten av Leonardsbergs fågeltorn borde inte tillåtas alls.

På plankartan finns en kraftigt grönstreckad linje utefter Glanstranden och Motala Ström. Det förklaras inte vad linjen betyder. Naturskyddsföreningen antar att linjen är en markering av ett grönstråk. Vi saknar en närmare beskrivning av grönstråket i planen. Tillgängligheten till Ringstaholm och hur grönstråket ska gå mot Himmelstalund borde beskrivas.

Planförslaget avviker från ÖP 02:s markering av utflyktsområde från Ringstaholm till Knivbergaskogen. Beskrivning av denna avvikelse saknas i planförslaget.

Bördig och nödvändig jordbruksmark bebyggs. Naturskyddsföreningen anser att vi ska värna jordbruksmarken och söka alternativ i form av förtätning och att ej jordbruksmark bebyggs. Att ta jordbruksmark i anspråk för bebyggelse är en hållbarhetsfråga på sikt. Området mellan Norrköping och Svärtinge har traditionellt försett Norrköping med mycket mat genom trädgårdsodlingar, potatisåkrar osv. Det är helt fel att bebygga denna mark. I planförslaget föreslås att all jordbruksmark som Billbäcks plantskola disponerar norr om Svärtinge Gård ska bebyggas. Billbäcks är Nordens viktigaste plantskola, med export av träd. Naturskyddsföreningen anser att det vore mycket olämpligt att ta denna mark i anspråk för bostadsbebyggelse.

I planhandlingarna anges att en spårvägslinje på sikt ska byggas genom Bråvalla Strand och till Svärtinge. En snabbusslinje till Svärtinge och Finspång ska gå på Finspångsvägen. Naturskyddsföreningen anser att det vore naturligare att bygga vidare på spårvägen som idag vänder vid Fridvalla och bygga den mot Svärtinge och Finspång.

FÖP Bråvalla planerar ett nytt centrum öster om nuvarande bebyggelse i Svärtinge. Tidigare kommunala planer har angett att centrumfunktioner ska byggas där skola, kyrka och affär finns idag. Om man förskjuter centrum åt öster blir det längre för majoriteten av Svärtingeborna att nå servicen. En omfattande nybebyggelse vid Ryssnäs planeras också. Ett centrum i utkanten av en ort är inte lämpligt om bilkörning ska undvikas.

Naturskyddsföreningen föreslår

Bygg upp Norrköpings kommun kring centralorten och de prioriterade utvecklingsorterna såsom Svärtinge, Åby och Skärblacka. Satsa på snabb och resurssnål kollektivtrafik till dessa orter.

Förtätning inom glesa delar av staden och utbyggnad av orter längs järnvägssträckningarna är alternativet som redan ÖP 02 anvisade. Vid Loddby, Herstadberg och längs Glans södra strand finns järnväg kombinerat med vattenkontakt.

Vägarna till Svärtinge behöver kompletteras med förlängning av spårvägen från Fridvalla för att få attraktiv kollektivtrafik. En hållplats vid Kartlandet-Hagsätter innan man når Svärtinge ger möjligheter till förtätning. Den föreslagna bebyggelsen vid Glanstranden ligger helt fel i förhållande till kommunikationsstråket. För ett hållbart Norrköping får det här landskapet för åker- och betesmarker, trädgårdsnäring, rekreation, fornminnen och fågelliv inte styckas sönder med bebyggelse och vägar. 1996 ansökte Norrköpings kommun om att grönkilen Strömpromenaden-Folkparken-Himmelstalund-Leonardsberg skulle skyddas av staten som Nationalstadspark. Nu kan kommunen skydda den genom sitt planmonopol.

Nuvarande bebyggelse med både permanent- och fritidshus vid Sandviken, Björkhaga, Svärdtorpet och Svarvartorpet borde studeras för möjlig komplettering. Framför allt för fritidsbebyggelse, som inte är så bilalstrande. Stränderna borde göras mer allmänt tillgängliga och naturvärdena borde förstärkas. Badmöjligheterna borde förbättras och möjliga lägen för båtplatser studeras.

En studie behöver göras över hur ett centralt Svärtinge Centrum kan byggas.

Bygg inte bostadsbebyggelse på Billbäcks odlingsmark.

Med vänliga hälsningar

Stefan Arrelid

Naturskyddsföreningen Norrköping
Ordförande

stefan.arrelid@telia.com tel 072-728 20 75

Fjärdingstad Hestadback
61029 Vikbolandet

Information om Naturskyddsföreningen finns på föreningens hemsida:
<http://norrkoping.naturskyddsforeningen.se/>